

Wetenschapsjournalist Marcel Crok schreef een klimaatsceptisch boek, waarin vooral het klimaatpanel IPCC ervan langs krijgt als onderdrukker van het wetenschappelijk debat. Zelfs broeikasanhangers hebben lof, al gaat de typering 'gebalanceerd' ze ook weer te ver.

Tekst **Bruno van Wayenburg** Fotografie **Adrie Mouthaan**

GEGIJZELD KLIMAAT

Op een plank in Marcel Croks werkkamer in de Amsterdamse Jordaan liggen twee nog net stabiele stapels boeken. 'Die links zijn van sceptici, die rechts van alarmisten', zegt wetenschapsjournalist Crok, die net zijn eigen klimaatboek heeft uitgebracht: *De Staat van het Klimaat*. Voor op de linker stapel. Hoofdconclusies: we begrijpen het klimaat nog niet goed genoeg om CO₂ als belangrijkste oorzaak aan te wijzen, maar de werkelijke gemeten effecten lijken mee te vallen. En het VN-klimaatpanel IPCC is gekaapt door een kleine groep wetenschappers die een activistische lijn voeren. En als je dan klimaatextremen wilt tegengaan, 'die hoe dan ook zullen optreden', kun je beter dijken aanleggen, dan je blind te starren op CO₂ als afstelknop.

Het is geen boodschap waarmee je vrienden maakt onder linkse politici met een sterk milieuprofiel. En toch was het Diederik Samsom van de PvdA die het boek vorige maand uitreikte, en het 'een intelligente en minutieuze analyse van de klimaattheorieën' noemde, waarin 'werkelijk iedere zwakke plek ragfijn en onderbouwd wordt blootgelegd'. Al had hij het ook over Croks' eenzijdige voorkeur voor studies die vragen stellen bij de stellingen van het IPCC.

Terugkoppeling

In een café vlak bij zijn kantoor verdedigt Crok zijn boek, beheerst maar fel sprekend, en met af en toe een van verontwaardiging en verbazing overslaande stem. 'Het gaat vooral over het wetenschappelijk debat. Ik heb erg mijn best gedaan om een brug te slaan naar mensen die oprecht in het klimaatverhaal geloven. Ik probeer te laten zien dat de wetenschap verziekt is door politieke inmenging, en dat dat heel ernstig is, omdat het be-

tekt dat de maatschappij geen goede informatie krijgt van de wetenschap.' Wetenschappers moeten onderzoeken en politici moeten beslissen op grond van bestaande kennis, ook al is die onzeker, vindt Crok, 'en nu gebeurt dat niet.'

De basisfeiten ontkent hij niet: door verbranding van fossiele brandstoffen komt er steeds meer CO₂ in de atmosfeer. CO₂ is, samen met andere gassen als waterdamp en methaan, een broeikasgas: het absorbeert een deel van de infrarode straling van de aarde en warmt daardoor de atmosfeer op. Gelukkig maar, want anders zou het overal op aarde ver onder de nul graden zijn. Maar nu het CO₂-gehalte in de atmosfeer stijgt, valt ook de gemiddelde temperatuur hoger uit dan vroeger.

'Dit is harde natuurkunde, maar de theoretische opwarming door alleen het broeikaseffect is maar één graad Celcius bij verdubbeling van het CO₂-gehalte'. De rest van de twee tot zes graden opwarming die het IPCC ons voorspiegelt, komt van de terugkoppelingen: processen in de atmosfeer die de opwarming versterken. Bijvoorbeeld: door de opwarming smelt er ijs, dat licht reflecteert. Door het wegvallen daarvan absorbeert de aarde meer licht, wat weer voor opwarming zorgt. Maar terugkoppelingen kunnen ook dempend werken: meer waterdamp in de atmosfeer zorgt voor meer wolken, waardoor er meer licht teruggekaatst wordt, en het afkoelt.

Crok: 'De vraag is hoe de verschillende terugkoppelingen netto uitpakken. Je ziet dat de wetenschappelijke literatuur daar eigenlijk nog geen antwoord op geeft.' Zo zijn er nog forse onduidelijkheden over de rol van wolken en aerosolen, kleine vaste en vloeibare deeltjes in de lucht, zoals roet. De klimaatonderzoeker Richard Lindzen lanceerde in 2001 nog een dempend terugkoppelmecha-

